

Protokół

93. posiedzenia. I. sesyi, IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 11. października 1910.

Początek o godzinie 11 minut 3 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. St. hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wasung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 120.

Ze strony Rządu: c. k. Namiestnik J.E. Dr. Michał Bobrzyński, c. k. Radca Dworu Stanisław Grodzicki.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 91 posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 92 posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, że udzielił członkowi Sejmu p. Witkowskiemu urlopu na 7 dni.

Izba bez rozprawy uchwała p. Męcińskiemu udzielenie 14 dniowego urlopu.

Marszałek oznajmia, że Komisya drogowa wybrała p. Urbańskiego drugim zastępcą przewodniczącego komisyi.

Sekretarz p. St. H. hr. Badeni odczytuje spis petycyi wniesionych po dzień 11. października 1910 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej Ls. 7201—7203, 7214—7216, 7220, 7226—7229, 7233—7239, 7242—7248, 7250—7255, 7261, 7266, 7268—7271, 7275, 7278, 7280—7283, 7284, 7286 7290.

Komisji szkolnej Ls. 7204—7209, 7212, 7213, 7217, 7230, 7240, 7256—7260, 7262, 7272, 7277, 7285.

Komisji gminnej Ls. 7211, 7219.

Komisji petycyjnej Ls. 7221, 7223—7225, 7259.

Komisji prawniczej Ls. 7264.

Komisji gosp. kraj. Ls. 7173.

Komisji drogowej Ls. 7218, 7267,

Komisji przemysłowej Ls. 7222, 7374, 7276.

Komisji wodnej Ls. 7210, 7249.

Komisji reformy wyborczej Ls. 7263, 7263.

Komisji reform agrarnych Ls. 7241.

Po odczytaniu petycji Ls. 7249 komitetu 5. Zjazdu techników polskich we Lwowie w sprawie budowy dróg wodnych i innych postulatów przemawia p. Kędzior popierając tę petycję.

Sekretarz p. St. H. Badeni odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 7269 Towarzystwa ruskiej ochronki w Stanisławowie o subwencyę, przemawia p. Winniczuk popierając tę petycję.

Sekretarz p. St. H. Badeni odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 7270 Towarzystwa „Szkilna Pomoc” w Stanisławowie o subwencyę, przemawia p. Winniczuk popierając tę petycję.

Sekretarz p. St. H. Badeni odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 7288 „Tow. ruskich kobiet” w Stanisławowie o subwencyę dla bursy przemawia p. Winniczuk popierając tę petycję.

Sekretarz p. St. H. hr. Badeni odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacji.

Sekretarze p. p. St. H. hr. Badeni a następnie Skwarko odczytują zgłoszone wnioski i interpelacje które opiewają:

W n i o s e k n a g ł y

w sprawie udzielenia zapomogi pogorzalcem gminy Maniowy powiatu nowotarskiego.

Dnia 20. września b. r. około godziny drugiej rano wybuch pożar z niewiadomej przyczyny we wsi Maniowy powiatu nowotarskiego i zniszczył doszczętnie 9 gospodarstw ze wszystkimi budynkami przyrządami gospodarczymi i całym tegorocznym zapasem zboża i paszy, tak że 9 rodzin pozostało bez dachu i kawałka chleba. Szkoda spowodowana przez pożar wynosi przeszło 45.000 koron. Z pogorzalców nikt nie był ubezpieczonym od ognia. Celem ulżenia nędzy nieszczęśliwych pogorzalców Maniów pożądana jest rychła i wydatna pomoc z funduszków państwowych i krajowych.

Podpisani przeto wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Udzielenie zapomogi pogorzalcem Maniów z krajowych funduszków w odpowiedniej wysokości.

2) Wezwać c. k. Rząd o udzielenie zapomogi tym pogorzalcem z funduszków państwowych.

3) Odpisać z urzędu pogorzalcem podatki zaległe.

Lwów, 6. października 1910.

Wnioskodawca:
Bednarski.

Sala, Battaglia, Leo, Federowicz, Maryewski, Kleski, Jabłoński, Adam, Tertil, Maiss, Landau, Sare, Rutowski, Bandrowski, Skarbek, Merunowicz.

W n i o s e k n a g ł y

W miesiącu wrześniu pożar nawie-
dził gminę Majdan w powiecie jarosław-
skim, a mianowicie spaliły się doszczę-
tnie chaty następujących gospodarzy:

- Wojciecha Peszka
- Anny Peszkowej
- Mikołaja Sieradzkiego
- Andrzeja Sieradzkiego
- Marcina Sieradzkiego
- Władysława Pokrywki
- Leona Studziennego

wraz z chatami i budynkami gospodar-
czemi. Spłonęła cała pasza.

Ze względu na stwierdzoną nędzę
powyżej wymienionych gospodarzy po-
moc krajowa jest konieczna. Z tego też
powodu przedstawiają wnioskodawcy
następujący wniosek naglący:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Dla dotkniętych pożarem gospoda-
rzy w Majdanie zapomogę w kwocie
1.000 koron.

Lwów, dnia 8. października 1910.

Wnioskodawca:
Kozłowski.

Laskowski, Starowieyski, Konopka, Wł.
Kraiński, Gniewosz, Garapich, Czaykow-
ski, Czarkowski-Golejewski, Cielecki, J.
Brunicki, Moysa, Sozański, Tad. Cieński,
A. Theodorowicz, A. Brunicki, ks. Pastor,
Czartoryski, Krzysztofowicz.

W n i o s e k n a g ł y.

Dnia 20. września nawiedził pożar

gminę Korzowa w powiecie podhajeckim
niszcząc chaty i całą krescencję 16 gos-
podarzy nazwanych w załączonym spi-
sie, wykazują szkodę na 43215 K.

Dnia 28. września nawiedził pożar
gminę Tenetniki w powiecie rohatyńskim,
niszcząc 20 numerów, wskutek czego, jak
wykazuje załączony list proboszcza miej-
scowego, około 30 rodzin zostało bez da-
chu i chleba.

Wskutek tego raczy Wysoki Sejm
udzielić zasiłku dla pogorzalców gmin
Korzowa i Tenetniki w wysokości 4.000
koron.

Wnioskodawca:
Krzeczunowicz.

J. Szeptycki, Hupka, Urbański, Laskow-
ski, Gorayski, Abrahamowicz, Gorayski,
Konopka, Garapich, St. H. Badeni, Schnell,
Paygert, W. Korytowski, Wodzicki, Mars.

Jaśnie Wielmożny Panie!

Dnia 28. września o godz. 11 w no-
cy ogromny pożar nawiedził wieś Tenet-
niki, obok Martynowa.

Spaliło się 20 numerów ze wszystki-
mi budynkami i zbiorami tegorocznymi.
Blisko 30 rodzin jest bez dachu i kawał-
ka chleba. Kilku tylko miało ubezpie-
czone budynki na małą kwotę.

Upraszam więc, by Jaśnie Wielmo-
żny Pan był łaskaw wyjednać u Sejm
jakąś zapomogę dla tych pogorzalców.

Z winnym szacunkiem
ks. Lubaczewski.

Martynów nowy 30/9 1910.

W y k a z i m i e n n y

pogorzalców z dnia 20. października 1910 r. i poniesionych przez nich szkód przez
pożar w Korzowie, pow. podhajeckiego.

L. porz.	D. Nz.	Imię i nazwisko oraz przedmiot spalony:	Wartość pojed. koron	Razem koron
1.	2.	Józef Jankowski, rolnik i naczelnik gminy, ubezpie- czony w Tow. Krakowskim na 1.700 K.		
a)		zabudowanie	3.200	
b)		sprzęty i narzędzia	250	

e)	odzież	120	
d)	drób domowy	20	
e)	zboże w snopach i w ziarnie	1.800	
f)	kukurudza w szutkach	150	
g)	pasza (konicz, siano)	200	
h)	fasola w snopach	200	5.940
<hr/>			
2.	94a	Hryńko Pihurski, ubezpieczony w Dniestrze na 500 K.	
a)	budynki	1.200	
b)	sprzęty, narzędzia gospodarcze	250	
c)	drób domowy i 1 wieprz	85	
d)	odzież i płótno	250	
e)	zboże w snopie i ziarnie	560	
f)	kukurudza w szutkach	90	
g)	fasola w snopach	160	
h)	pasza	200	2.795
<hr/>			
3)	10.	Jaśko Sadłowski, nieubezpieczony	
a)	chata	600	
b)	kukurudza w szutkach	100	
c)	fasola w snopach	50	
d)	drób	20	920
<hr/>			
4.	16.	Józef Turkiewicz, nieubezpieczony	
a)	chata	400	
b)	sprzęty, narzędzia rolnicze	100	
c)	drób	10	
d)	odzież, płótno	180	
e)	zboże w ziarnie	80	
f)	kukurudza w szutkach	100	
g)	materyał drzewny	50	
h)	fasola w snopach	150	1.070
<hr/>			
5.	54.	Jan Zarzycki, ubezpieczony w Dniestrze na 600 K.	
a)	budynki	1.400	
b)	sprzęty, narzędzia rolnicze	210	
c)	zboże	700	
d)	drób	15	
e)	kukurudza w szutkach	160	
f)	pasza	90	
g)	koń 1 spalony, 1 popieczony	320	
h)	jałówka spalona	100	2.995
<hr/>			
6.	4.	Dmytro Dutzak, ubezpieczony w Sławii na 1.400 K.	
a)	chata i stajnia	1.600	
b)	materyał (tarcice)	50	1.650
<hr/>			

7.	84.	Józef Szumilas, ubezpieczony w Dniestrze na 1.000 K.		
a)		budynki	1.600	
b)		sprzęty, narzędzia	120	
c)		odzież	300	
d)		zboże	420	
e)		kukurudza	420	
f)		pasza	200	
g)		drób domowy	10	
h)		fasola	300	
i)		materyał drzewny	600	3.970
			<hr/>	
8.	94/6.	Stefan Pihurski, ubezpieczony w Dniestrze na 500 K.		
a)		budynki	1.000	
b)		sprzęty, narzędzia	200	
c)		odzież	10	
d)		drób	30	
e)		zboże w snopach	280	
f)		pasza i kukurudza	100	
g)		fasola snopami	60	
h)		materyał drzewny	15	1.695
			<hr/>	
9.	56/1.	Marya Lewoczko, nieubezpieczona		
a)		budynki	500	
b)		sprzęty	200	
c)		odzież	100	
d)		drób	16	
e)		zboże w snopie i ziarnie	50	
f)		kukurudza w szulkach	45	
g)		pasza	30	
h)		fasola	104	1.045
			<hr/>	
10.	57.	Iwan Sadłowski, zaniechał asekurację od 2 lat		
a)		budynki	1.500	
b)		sprzęty, narzędzia	300	
c)		odzież	300	
d)		drób	40	
e)		zboże w snopach i ziarnie	400	
f)		kukurudza	140	
g)		pasza	300	
h)		fasola	150	
i)		drzewo materyalne	60	3.190
			<hr/>	
11.	135.	Dominik Cyndrowski, asekurowany w Krakowie na 830 koron.		
a)		budynki	5.000	
b)		sprzęty, narzędzia	100	
c)		zboże w snopie i ziarnie	1.200	

d)	kukurudza	20	
e)	pasza	200	
f)	materyał nowy sprowadzony	100	6.620
		<hr/>	
56.	ten sam D. Cyndrowski, asekurowany w Dniestrze na 440 koron.		
a)	budynki	1.200	
b)	zboże	280	
c)	okłoty	100	1.580
		<hr/>	
12.	85.	Michał Jankowski, nieubezpieczony	
a)	budynki	1.400	
b)	sprzęty, narzędzia	150	
c)	zboże w snopach	216	
d)	kukurudza	50	
e)	pasza i okłoty	25	
f)	materyał budowlany	50	1.891
		<hr/>	
13.	3	Michał Dutczak, asekurowany w Dniestrze na 1.000 K.	
a)	budynki	1 400	
b)	sprzęty i narzędzia	300	
c)	odzież	10	
d)	drób	16	
e)	zboże w snopach	270	
f)	kukurudza	112	
g)	pasza i okłoty	20	
h)	fasola snopami	62	
i)	materyał na sanie	50	2.230
		<hr/>	
14.	68.	Michał Sadłowski, nieubezpieczony.	
a)	Chata i poddasze	600	
b)	odzież i sprzęty	100	
c)	kukurudza	64	
d)	fasola	25	
e)	zboże w ziarnie	40	
d)	pasza	25	
f)	materyał drzewny	26	880
		<hr/>	
15.	55.	Kości Pihurski, od 2 lat zaniechał asekurację w Dniestrze.	
a)	budynki	1.400	
b)	sprzęty, narzędzia	250	
c)	drób	15	
d)	odzież.	10	
e)	kukurudza w szulkach	158	
f)	pasza	50	1883
		<hr/>	

16.	45.	Józef i Agnieszka wdowa Rosoliki, asekuracja Kraków na 800 K.	
a)		budynki	2.000
b)		sprzęty, narzędzia	100
c)		odzież ;	50
d)		zboże w snopie i ziarnie	500
e)		Kukurudza szulkami	72
f)		pasza	60
g)		fasola snopami	64
h)		drób domowy	15
			<u>2.861</u>

Z e s t a w i e n i e

Pozycya	1	5.940
"	2	2.795
"	3	920
"	4	1.070
"	5	2.995
"	6	1.650
"	7	7.970
"	8	1.695
"	9	1.045
"	10	3.190
"	11 dwa domy	8.620
"	12	1.891
"	13	2.230
"	14	880
"	15	1.883
"	16	2.861
	Szkoda ogólna	<u>43.215</u>

Obliczyłem

Michał Iwański
sekretarz gminny.

Wniosek nagły.

posła A. Krężła i tow. do c. k. Rządu w sprawie usunięcia zarządzeń weterynaryjnych, utrudniających obrót i handel bydłem i nierogacizną, w gminach kraju nie objętych zarazą pryszczycy.

Zważywszy, że zarządzenia weterynaryjne mające na celu stłumienie pryszczycy w gminach kraju, zarazą tą nie objętych, narażają włościanstwo na nieobliczalne straty w gospodarstwach — a to przez utrudnienie obrotu i handlu bydłem i nierogacizną przez wzbronienie

wypędzania na paszę w polu, jak nie mniej zamknięcie targów.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w gminach kraju zarazą pryszczycy nie objętych, usunął wszelkie zarządzenia weterynaryjne, tamujące obrót bydłem i nierogacizną t. j. otworzył targi na takowe i dopuścił wypędzać na paszę w pole — zaś w gminach zarazą tą objętych zarządzenia te złagodził.

Wnioskodawca:
A. Krężel.

Bis, Bojko, Kędzior, Ptak, Żardecki, Wasung, Jampolski, Stefczyk, Stapiński, Jedynak, Witos, Cieluch, Szwed, Myjak, Lewakowski.

Wniosek nagły.

W Kętach, powiecie bielskim, zgorzało osiemnaście stodół napełnionych zbożem. Zboże nie było zabezpieczone, a także budynki nie wszystkie były ubezpieczone.

Szkoda wynosi około 50 tysięcy koron. Wobec panującej drożyzny na ludność ubogą rękodzielniczą, która i tak walczy z nędzą, przez notoryczny upadek rękodzielnictwa, spadła wskutek tego pożaru ogromna klęska — i ratunek wydatniejszy jest konieczny.

Upraszają tedy podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzelncom miasteczka Kęty udziela się zapomogi odpowiedniej w stosunku do zapomóg, udzielanych innym pogorzelncom w kraju.

Wnioskodawca:

Ks. Stanisław Stojałowski.

Senyk, Lewicki, Korol, Kędzior, Winniczuk, Skwarko, Petruszewicz, Tracz, Sodomora, Pastor, Dudykiewicz, Stefczyk, Stapiński, Szwed, Witos, Dumka, Sandulak.

Wniosek nagły.

W Grębowie, w powiecie tarnobrzeskim, spłonęły zabudowania gospodarskie — wedle załączonego przy niniejszym, spisu. W połączeniu z klęską przyczycy, a raczej ze zarządzeniami spowodowanymi wskutek tej zarazy — mieszkańcy wszyscy — tem bardziej pogorzelnicy narażeni są na utratę całego inwentarza z powodu braku paszy. Pomoc jak naj-

rychlejsza jest konieczną, wobec czego wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzelncom gminy Grębowa udziela się z funduszków krajowych wydatnej pomocy na zakupno paszy i chleba.

Wnioskodawca:

ks. Stanisław Stojałowski.

Lewicki, Senyk, Korol, Tracz, Pastor, Winniczuk, Skwarko, Stapiński, Szwed, Witos, Dumka, Sandulak, Petruszewicz, Kędzior, Sodomora, Stefczyk, Dudykiewicz, Wasung.

Pożar w Grębowie.

Dnia 19. września 1910 zapaliła się chałupa Franciszki Dul, zapaliło dziecko konopie suszone.

Szkoda w budynkach i zbożu wynosi jak niżej. Budynki były asekurowane, zboże i siano nie.

1) Tadeusz Dul . . .	14.000	koron
2) Adam Dul . . .	8.000	"
3) Adam Bąk . . .	3.000	"
4) Jan Motas . . .	3.000	"
5) Wincenty Motas . . .	3.400	"
6) Michał Dąbek . . .	1.600	"
7) Jan Janeczko . . .	800	"
8) Michał Janeczko . . .	1.000	"
9) Franciszka Dul . . .	600	"
10) Antoni Baran . . .	1.400	"
11) Agnieszka Szewc . . .	800	"
12) Wojciech Dul . . .	1 600	"

Razem . 38.200 koron

Wniosek nagły.

Sejm wzywa rząd krajowy:

1) aby wyjaśnił sprawę rozdawnictwa koncesyi szynkarskich, w szczególności na podstawie jakiego „prawa kontroli“ wydawał c. k. Starostom szczegółowe polecenia, komu mają dawać koncesye i kto będzie drugą instancją dla tych

petentów, którym c. k. Namiestnictwo
kazało odmówić koncesyi?

2) Dlaczego wbrew przyrzeczeniom
c. k. Rządu krajowego dano koncesye
w tych gminach, które sobie tego nie
życzyły?

3) Wzywa się c. k. Rząd, aby rozpa-
rzył sprawę nadawania koncesyi w miej-
scach odpustowych dla „domów gościn-
nych pańników“.

Wnioskodawca:
ks. Stojałowski.

Lewicki, Makuch, Korol, Winniczuk
Skwarko, Petruszewicz, Senyk, Kołpacz-
kiewicz, Tracz, Pastor, Sodomora, Dumka,
Sandulak, Dudykiewicz.

Wniosek nagły.

posła Szweða o udzielenie wsparcia mie-
szkańcom gminy Przyborowa pow Ży-
wieckiego poszkodowanym klęską grad-
obicia.

Wysoki Sejmie!

Gmina Przyborów nawiedzona zosta-
ła przed samymi zbiorami z pola w roku
bieżącym nie pamiętną burzą połączoną
z gradem, która w gruntach górzystych
od Węgier ziemiopłody do szczytu zni-
szczyła i wyrządziła szkody przeszło na
15.000 koron.

Ludność tej gminy wynosi 2100 mie-
szkańców i jest bardzo uboga, ma grunta
mniej urodzajne w górach około Węgier
położone — niema w pobliżu zarobków,
a przez klęskę gradobicia, została bardzo
dotknięta i zubożona.

Wysoki Sejm krajowy

raczy zatem mieszkańcom gminy Przybo-
rowa gradobiciem w r. 1910 dotkniętym
przyznać wydatniejszą zapomogę na ży-
wność i zasiew gruntów.

Lwów, dnia 11. września 1910.

Wnioskodawca:
Szwed.

Hanczakowski, Jedynak, Bojko, Winni-
czuk, Sodomora, A. Starueh, Skwarko,
Cieluch, Styła, Cipser, Krężel, Bednarski,
Witos, Skołyśzewski.

Wniosek .

Wysoki Sejmie!

W powiecie staro-samborskim prze-
prowadzono regulację rzeki Lenina w dal-
szym biegu „Potok Tycha“ zwana jako
dopływu Dniestru na przestrzeni 9 kilo-
metrów tj. do mostu na gościńcu z Ter-
szowa do Lutowisk prowadzącym w miej-
scowości Ławrów.

Dalszy bieg tej rzeki nie ma być
regulowanym według dotychczas obowią-
zującej ustawy o regulacji rzek w naszym
kraju, mimo, że zachodzi gwałtowna po-
trzeba uregulowania górnego biegu tejże
rzeki.

W górnym swoim biegu powyżej
Ławrowa przepływa rzeka Lenina (recte
Potok Tycha“ zwana) wsie Nanczółka
wielka, Nanczółka mała i Tycha i naraża
powyższe gminy przez coroczne a czę-
ste wylewy na ogromne szkody nietylko
w plonach rolniczych ale i w budynkach,
gdyż wsie te pobudowane są wdłuż brze-
gów wspomnianej rzeki.

Wspomnąć tu należy, że wzdłuż ło-
żyska rzeki prowadzi jedyna droga gmin-
na łącząca te gminy z miastem powia-
torem Stary Sambor i z głównymi mia-
steczkami targowemi jak Ustrzyki, Lisko
i Lutowiska, która to droga skutkiem nie
uregulowanych brzegów rzeki ulega usta-
wicznemu spustoszeniu na wielkich prze-
strzeniach i bardzo często tygodniami ca-
łymi jest nie do przebycia.

Powiat staro-samborski należy pod względem siły podatkowej do najbiedniejszych w kraju, nie może zatem poświęcać co roku znaczniejszych kwot na utrzymanie tej drogi w możliwym stanie, wymawiając się słusznie, że jak długo regulacja górnego biegu rzeki nie będzie wykonaną, rekonstrukcja tej drogi jest bezcelową i zbyt kosztowną.

Jako poseł z powiatu staro-samborskiego wybrany, uważam za swój obowiązek w obronie tych kilku tysięcy rolników zamieszkałych w powyżej przytoczonych gminach, przedstawić Wysokiemu Sejmowi konieczność bezzwłocznej i nieodzownej regulacji górnego biegu rzeki Lenina (recte Potok Tycha zwana) i przedkładam w tym celu następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalió:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wyjednał u c. k. Ministerstwa rolnictwa opracowanie projektu zabudowania potoku Lenina od mostu w Ławrowie, w gminach Nanczółka wielka, Nanczółka mała, aż do granicy gminy Tycha i przedłożył Sejmowi projekt ustawy, zapewniającej wykonanie robót na podstawie ustawy z dnia 4. stycznia 1909 Dz. p. p. Nr. 4:

Wnioskodawca
Lewakowski.

Hupka, Lewicki, Jaworski, Hanczakowski, Kurowiec, Kędzior, Szwed, Winniczuk, Gorayski, Wasung, Skołoszewski, Kolischer, Bernadzikowski, Witos, Cieluch, Styła, Krężel, Ptak, Wrześniowski, Bojko, Sandulak.

W n i o s e k

Wysoki Sejmie!

Konieczność uregulowania stosunków handlowych kupna i sprzedaży sztucznych nawozów, skoncentrowanych pasz jak również nasion staje się jaskrawszą i w tym celu

Wysoki Sejm raczy uchwalić!
załączone projekty ustaw.

Wnioskodawca
Karol Czezc

Starowieyski, Schnell, Czarkowski-Golejewski, Korytowski, Gorayski, Brykczyński, Komorowski, Jaworski, Górski, Konopka, Hupka, E. Mycielski, Paygert, Wasung, Cielecki, Krzeczunowicz, Vivien.

P r o j e k t u s t a w y

normującej obrót nawozami handlowymi i skoncentrowanymi środkami paszy.

§ 1.

Postanowieniom niniejszej ustawy podlega obrót nawozami handlowymi i skoncentrowanymi środkami paszy, o ile ich ilość przy każdej pojedynczej odstawie przekracza 25 kg. wagi brutto.

§. 2.

Za „nawozy handlowe“ należy po myśli niniejszej ustawy uważać te wszystkie dla celów nawożenia w obrót handlowy wprowadzone materiały, które zawierają azot, kwas fosforowy i potas lub też jeden z tych trzech składników.

Skoncentrowanymi środkami paszy są te wszystkie produkty i odpadki w handlu lub przemyśle, które zostają wprowadzone w obrót handlowy z przeznaczeniem służeńia na karmę dla zwierząt gospodarczych i które zawierają we większej ilości przynajmniej jeden składnik odżywczy z grupy ciał białkowatych, tłuszczów lub węglowodanów.

§. 3.

Natomiast nie podlegają przepisom niniejszej ustawy środki nawozowe i zie-

miopłody, uzyskane bezpośrednio w przedsiębiorstwie rolniczym, następnie te odpadki, które używane są do celów nawozowych i pastewnych, a w drodze rozporządzenia bliżej oznaczone zostaną, wreszcie służące do wytwarzania nawozów handlowych produkty przyrody (materye mineralne), o ile sprowadzane są przez fabryki nawozów sztucznych.

§. 4.

Do każdej dostawy nawozu handlowego równocześnie lub też w przeciągu dni czterech dołączyć wykaz przesyłkowy (fakturę), podpisany przez wytwórcę, względnie sprzedawcę nawozu.

Wykaz ten ma obejmować dokładne oznaczenie dostarczonego środka nawozowego według jego rodzaju i pochodzenia, tudzież podawać, w jakiej ilości (w procentach) jako też w jakiej formie zawarte są w tymże środku nawozowym składniki odżywcze roślinne, wymienione w §. 2. niniejszej ustawy.

Jeżeli nawóz handlowy zostaje w obrót wprowadzony z tem zaznaczeniem, że oprócz składników odżywczych roślinnych, wymienionych w §. 2. zawiera jeszcze inne materye, wpływające korzystnie na rozwój roślin, natenczas należy we wykazie przesyłkowym podać istotę i przymioty specyficzne tychże materyi oraz wskazać, w jakiej ilości są one zawarte w dostarczonym środku nawozowym.

§. 5.

Jeżeli we wykazie przesyłkowym oprócz szczegółów, przepisanych w §. 4, przytoczone są jeszcze inne wzmianki o szczególnych przymiotach dostarczonego środka nawozowego, natenczas dostawca odpowiedzialny jest za zupełną prawdziwość tych wzmianek w równej mierze, jak za szczegóły, przepisane w §. 4. niniejszej ustawy.

§. 6.

Jeżeli ilość składników odżywczych roślinnych, zawarta w dostarczonym środku nawozowym, jest mniejszą od ilości, podanej we wykazie przesyłkowym, to nabywca może odmówić przyjęcia dostawy w tym wypadku, gdy brak w zawartości u jednego lub kilku składników odżywczych roślinnych, po uwzględnieniu przyjętej w stosunkach handlowych kompensacyi za azot, kwas fosforowy oraz z tytułu dozwolonej różnicy wyników analizy, przenosi 1 procent.

§. 7.

Na zewnętrznej stronie opakowania (worka, paki i t. p.) mieścić się winno użyte we wykazie przesyłkowym oznaczenie przedmiotu przesyłki w tej formie, jaka przepisana zostanie w drodze rozporządzenia.

§. 8.

Wytwórcy lub sprzedawcy środków nawozowych są w prawie zabezpieczyć tożsamość swoich przesyłek towarowych za pomocą plomb, które z urzędu chronione będą i ograniczyć w ten sposób rozciągłość swej odpowiedzialności za jakość dostarczonego nawozu handlowego.

Za zgodną z przepisami jakość przesyłek nawozowych, które wprowadzone zostają w handel z uszkodzonym opakowaniem lub plombą lub też bez plomby, odpowiada ostatni sprzedawca. Formalności, od jakich zależeć będzie dopuszczalność tych plomb, określone zostaną w drodze rozporządzenia.

§. 9.

Rząd może dla poszczególnych rodzajów nawozów handlowych oznaczyć minimalne zawartości składników odżywczych.

§. 10.

Do każdej ustawy skoncentrowanego środka paszy należy równocześnie lub w przeciągu dni czterech dołączyć wykaz przesyłkowy (fakturę), podpisany przez wytwórcę, względnie sprzedawcę. Wykaz ten ma obejmować:

a) dokładne oznaczenie skoncentrowanego środka paszy według jego rodzaju i pochodzenia, z podaniem nasienia, względnie materii, które posłużyłyby do jego wyprodukowania;

b) zaznaczenie, że dostarczony środek paszy jest niezepsuty i przydatny do karmienia zwierząt gospodarczych. Jeżeli skoncentrowany środek paszy zostaje w obrót wprowadzony z tem zaznaczeniem, że oprócz składników, odpowiadających jego pochodzeniu zawiera jeszcze inne materje, wpływające korzystnie na produkcję zwierzęcą, natenczas należy w wykazie przesyłkowym podać istotę i przymioty specyficzne tychże materji oraz wskazać, w jakiej ilości są one zawarte w dostarczonym środku paszy posilnej.

§. 11.

Jeżeli we wykazie przesyłkowym oprócz szczegółów, przepisanych §. 10, przytoczone są jeszcze inne wzmianki o szczególnych przymiotach dostarczonego środka paszy posilnej, lub jeżeli jego procentowa zawartość wyrażoną jest w składnikach, wymienionych w §. 2., natenczas dostawca odpowiedzialnym jest za zupełną prawdziwość tych wzmianek w równej mierze, jak za szczegóły, przepisane w §. 10 niniejszej ustawy. Procentowa zawartość proteiny i tłuszczu ma być podaną oddzielnie.

§. 12.

Zepsutych i dla zdrowia zwierząt szkodliwych środków paszy posilnej nie

wolno wprowadzać w obrót handlowy z przeznaczeniem na cele pastewne.

§. 13.

Jeżeli sprzedaż i ustanowienie ceny nowozów handlowych, względnie skoncentrowanych środków paszy przychodzi do skutku na podstawie analizy próby, przy odstawie wziętej, natenczas należy podać:

a) najmniejszą zawartość składników odżywczych w §. 2. wymienionych;

b) cenę za kilogram składników odżywczych, zawartych w dostarczonym nawozie handlowym, względnie skoncentrowanym środku paszy, tudzież:

c) te składniki, za które płaci się według wyników analizy.

§. 14.

Nabywcy jakoteż sprzedawcy są uprawnieni przed oddaniem albo też w czasie oddawania dostarczonego nawozu handlowego względnie skoncentrowanego środka paszy wziąć za pośrednictwem rzeczoznawców z dostarczonego towaru próbę celem ocenienia (jego jakości) dostarczonego towaru przez rzeczoznawców.

Sposób postępowania, jaki zachować należy przy braniu próby, zostanie oznaczony w drodze rozporządzenia.

Pod rygorem nieważności należy próby wziąć najdalej w przeciągu dni ośmiu po przybyciu towaru na miejsce oddania; reklamacje zaś, oparte na orzeczeniu rzeczoznawców, należy wnieść najdalej w przeciągu dni 14 po nadejściu orzeczenia.

(Do tego postanowienia uchwalił subkomitet następującą rezolucję:

„Wzywa się Ministerstwo rolnictwa, aby zwróciło się do Ministerstwa kolei

żelaznych o zarządzenie współdziałania urzędników kolejowych przy braniu prób“).

§. 15.

Rząd jest upoważniony po zasięgnięciu opinii centralnych korporacji rolniczych zwolnić w drodze rozporządzenia stowarzyszenia rolnicze, rady kultury krajowej, związku i towarzystw a od przymusu deklaracyjnego, ustanowionego w §§. 4, 7 i 10. niniejszej ustawy.

Rząd jest upoważniony określać metody badania fachowego i wskazywać takie instytucje, które mogą badania, potrzebne celem stwierdzenia zawartości i jakości towaru, przedsiębrać i opinie wydawać.

§. 17.

Kto działa wbrew przepisom §§. 4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, dopuszcza się przekroczenia. Karą jest areszt od jednego do czternastu dni albo grzywna od 10 do 200 koron. W razie ponownego popełnienia takiegoż przekroczenia w ciągu jednego roku wymiar kary może być podwojonym.

§. 18.

W szczególności dopuszcza się przekroczenia, kto przy obrocie handlowym w celach podstępnych:

a) podaje nieprawdziwe szczegóły bądź to odnośnie do jakości, bądź też co do skuteczności dostarczonego nawozu handlowego lub skoncentrowanego środka paszy;

b) wprowadza w obrót pewien nawóz handlowy albo skoncentrowany środek paszy pod oznaczeniem, jakie przysługuje zazwyczaj innemu nawozowi handlowemu lub skoncentrowanemu środkowi paszy;

c) wprowadza w obrót jako nawóz handlowy, względnie skoncentrowany śro-

dek paszy materję, która nie zawiera żadnego ze składników odżywczych roślinnych względnie zwierzęcych, wymienionych w §. 2. niniejszej ustawy;

d) wprowadza w obrót skoncentrowany środek paszy, zawierający zepsute lub dla zdrowia zwierząt szkodliwe materje, domieszki i zanieczyszczenia, zamilczając o tej okoliczności;

e) rozmyślnie pod względem jakości zmienia lub fałszuje próby towaru, brane według §. 14. niniejszej ustawy;

f) dopuszcza się naśladownictwa, względnie naudżycia urzędownie zarejestrowanych plomb, o których mowa w §. 8. niniejszej ustawy.

Karą jest areszt od jednego tygodnia do trzech miesięcy albo grzywna od 50 do 1000 koron, lub też areszt i grzywna równocześnie. Prócz tego może być sprawca zasądzony na ogłoszenie wyroku własnym kosztem w gazecie urzędowej oraz w innem piśmie publicznem.

W razie ponownego popełnienia tegoż przekroczenia w ciągu jednego roku, nałoży wymiar kary podwoić i orzec nakaz ogłoszenia wyroku na koszt sprawy w gazecie urzędowej tudzież w jednym lub kilku pismach publicznych.

§. 19.

Przekroczenia dopuszcza się nadto:

Kto w inny sposób działa wbrew przepisom niniejszej ustawy lub wydanym na jej podstawie rozporządzeniom rządu.

Karą jest areszt od jednego dnia do trzech miesięcy lub grzywna od 10 do 1000 koron.

§. 20.

Postanowienia karne §§. 17, 18 i 19 mają być tylko wtedy stosowane, jeżeli

działanie nie stanowi istoty czynu takiego przestępstwa, które surowiej karane być winno.

W przypadkach odpowiedzialności (cywilno) prywatno-prawnej, miarodajnymi są przepisy, obowiązujące w tym względzie.

§. 21.

Na wniosek obwinionego, który został uwolnionym, zarządzi sąd publiczne ogłoszenie tego uwolnienia. Koszta sprawy, o ile takowe nie zostaną założone na wnoszącego doniesienie, ponosi kasa państwowa.

§. 22.

Postępowanie i wyrokowanie w sprawie przekroczeń, przewidzianych niniejszą ustawą, należy do sądów powiatowych.

(Korekta subkomitetu:

„Do przeprowadzenia postępowania i wydawania wyroków w sprawie przekroczeń, przewidzianych niniejszą ustawą kompetentny jest sąd powiatowy, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kupującego“.)

§. 23.

Umowy pisemne lub ustne, sprzeciwiające się niniejszej ustawie, pozbawione są mocy prawnej.

§. 24.

Moc obowiązująca niniejszej ustawy rozpoczyna się z upływem sześciu miesięcy od jej ogłoszenia.

§. 25.

Wykonanie niniejszej ustawy porucam Memu Ministrowi rolnictwa, (Memu Ministrowi) spraw wewnętrznych, (Memu

Ministrowi) sprawiedliwości, i (Memu Ministrowi) handlu.

Projekt ustawy o handlu nasionami.

§. 1.

Postanowieniom niniejszej ustawy podlega obrót nasionami, o ile ich ilość przy każdej pojedynczej odstawie wynosi przynajmniej 10 kg. wagi brutto.

§. 2.

Za nasiona po myśli niniejszej ustawy uchodzi wszelkie w gospodarstwie rolnem, leśnem i w ogrodnictwie do wysiewu celem uprawy służące nasienie.

§. 3.

Oдноśny handel nasionami jest zabroniony.

§. 4

Kto w sposób przemysłowy (określony w ordynacyi przemysłowej) pozbywa (sprzedaje) nasiona do siewu, obowiązany jest wystawić przy każdej odstawie wykaz poręczający (wywód gwarancyjny), podpisany przez pozbywcę (sprzedawcę).

Wykaz ten ma obejmować:

a) nazwę, rodzaj, tudzież przyjęte w stosunkach handlowych oznaczenie pochodzenia dostarczonych nasion. Jeżeli rodzaj i pochodzenie nie da się z całą pewnością oznaczyć, natenczas należy o tem nabywcę powiadomić;

b) na wypadek, gdy w dostarczonych nasionach znajdują się obce nasionka, np. kaniańka (*Cuscuta*, lub inne nasienie, względnie zanieczyszczenia w ilości większej, aniżeli to w drodze rozporządzenia oznaczonem zostanie, wyszczególnienie tej okoliczności.

§. 5.

Jeżeli nasiona zostają w obrót wprowadzone w sposób przemysłowy (określony ordynacją przemysłową), z tem zaznaczeniem, że nasiona te oprócz własności, odpowiadających ich istocie, posiadają jeszcze inne szczególne przymioty, lub jeżeli czystość i siła kiełkowania nasion podaną jest w procentach, natenczas dostawca odpowiedzialnym jest za zupełną prawdziwość tych wzmianek w równej mierze jak za szczegóły przepisane w §. 4. niniejszej ustawy i obowiązany jest do uzupełnienia dostawy, względnie dania odszkodowania (po myśli postanowień, jakie w drodze rozporządzenia zostaną wydane). Jeżeli jednak w wykazie poręczającym (wywodzie gwarancyjnym) nie poczyniono żadnych wzmianek co do jakości, np. stopnia czystości i siły kiełkowania nasion, natenczas sprzedawca odpowiada milcząco za takie wartości (przeciętne) krańcowe, jakie w drodze rozporządzenia ustalone zostaną.

§. 6.

Obowiązek dołączania wykazu poręczającego (wyvodu gwarancyjnego) odpada przy tych przesyłkach towarowych z nasionami, które są zamknięte we workach bez szwów plombą jednej z instytucji, wskazanych przez Rząd (w §. 8), oraz zaopatrzone w świadectwo wyniku analizy (atest przesyłkowy).

§. 7.

Nabywcy, jakoteż sprzedawcy są uprawnieni przed oddaniem lub też w czasie oddawania przesyłki towarowej z dostarczonemi nasionami wziąć za pośrednictwem rzeczoznawców z dostarczonego towaru próbę, celem ocenienia (jego) jakości (dostarczonego towaru przez rzeczoznawców). Sposób postępowania, jaki zachować należy przy braniu próby, zostanie oznaczony w drodze rozporządzenia.

Pod rygorem nieważności ewentualnych roszczeń o odszkodowanie, należy próby wziąć najdalej w przeciągu dni 8-miu po przybyciu towaru na miejsce oddania; reklamacye zaś, oparte na orzeczeniu rzeczoznawców, należy wnieść najdalej w przeciągu dni 14 po nadejściu orzeczenia.

(Do tego postanowienia uchwalił subkomitet następującą rezolucyę:

„Wzywa się Ministerstwo rolnictwa, aby zwróciło się do Ministerstwa kolei żelaznych o zarządzenie współdziałania urzędników kolejowych przy braniu prób“).

§. 8.

Rząd jest upoważniony określać metody badania fachowego i ustanawiać normy odnośnie do jakości nasion (jako towaru handlowego), jakoteż wskazywać te instytucye, które mogą analiz, względnie plombowań dokonywać i opinie wydawać.

§. 9.

Każde przekroczenie §§. 4 i 5 karaniem będzie aresztem od jednego, do siedmiu dni albo grzywną od 10 do 200 koron.

W razie ponownego popełnienia przekroczenia w ciągu jednego roku wymiar kary może być podwojonym.

§. 10.

Przekroczenia dopuszcza się również kto dla celów podstępnych w obrocie handlowym:

a) podaje nieprawdziwe szczegóły odnośnie do jakości nasion służących do celów uprawy;

b) wprowadza w obrót nasiona pozbawione siły kiełkowania albo zawierające w niedopuszczalnej ilości domieszkę

szkodliwego dla ich uprawy nasienia, zamierzając o tej okoliczności.

Karą jest areszt od jednego tygodnia do trzech miesięcy albo grzywna od 50 do 1000 koron lub też areszt i grzywna równocześnie.

Prócz tego może być sprawca zasądzony na ogłoszenie wyroku własnym kosztem w gazecie urzędowej oraz w innym piśmie publicznem.

W razie powtórzenia przekroczenia w ciągu jednego roku od ostatniego zasądzenia może być wymiar tych kar podwojonym i sąd może nakazać publiczne ogłoszenie wyroku na koszt sprawcy w gazecie urzędowej tudzież w jednym lub kilku piśmie publicznych.

§. 11.

Przekroczenia dopuszcza się nadto: kto w inny sposób działa wbrew przepisom niniejszej ustawy lub wydanym na jej podstawie rozporządzeniom rządu.

Karą jest areszt od jednego dnia do trzech miesięcy lub grzywna od 10 do 1000 koron.

§. 12.

Postanowienie karne §§-ów 9, 10 i 11, mają być tylko wtedy stosowane, jeżeli działanie nie stanowi istoty czynu takiego przestępstwa, które surowiej karane być winno.

W przypadkach odpowiedzialności (cywilno) prywatno prawnej miarodajnymi są przepisy, obowiązujące w tym względzie.

§. 13

Na wniosek obwinionego, który został uwolnionym, zarządzi sąd publiczne ogłoszenie tego uwolnienia. Koszta sprawy, o ile takowe nie zostaną nałożone

na wnoszącego doniesienie, ponosi kasa państwowa.

§. 14.

Rząd jest upoważniony zakazać handlu małowartościowemi nasionami zagranicznymi i odmówić pozwolenia na przewóz nasion z zagranicy, jeżeli wysyłka towarowa nie odbywa się na podstawie poświadczenia poręczającego (faktury, wyvodu gwarancyjnego) ze szczegółami, przepisanemi w §. 4. niniejszej ustawy.

§. 15.

Postępowanie i wyrokowanie w sprawie przekroczeń, przewidzianych niniejszą ustawą, należy do sądów powiatowych.

(Korekta subkomitetu:

Do przeprowadzenia postępowania i wydawania wyroków w sprawie przekroczeń przewidzianych niniejszą ustawą kompetentny jest sąd powiatowy, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kupującego).

§. 16.

Moc obowiązująca niniejszej ustawy poczyna się z upływem sześciu miesięcy od jej ogłoszenia.

§. 17.

Wykonanie niniejszej ustawy porucam Memu Ministrowi rolnictwa, (Memu Ministrowi) spraw wewnętrznych, (Memu Ministrowi) sprawiedliwości i (Memu Ministrowi) handlu.

W n i o s e k.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że z powiatu dąbrowskiego uczęszcza do szkół średnich w Tarnowie i Mielcu około 300 — 400 młodzieży,

zważywszy, że n. p. w Tarnowie w dwóch gimnazyach jest już przepełnienie,

zważywszy, że ludność powiatu dąbrowskiego zbyt drogo kosztuje kształcenie dzieci w dużem mieście i nie może być pewną, że tam znajdują należytą opiekę,

zważywszy, że ludność powiatu dąbrowskiego znając wartość nauki prosi bardzo o szkołę średnią, co świadczą odmienne petycje, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w najbliższym czasie przystąpił do założenia w Dąbrowie szkoły średniej.

Wnioskodawca:

Bojko.

Stapiński, Jedynak, Styła, Wasung, Bis, Szwed, Ptak, Cieluch, Witos, Bernadzikowski, Kędzior, Cipser, Stefczyk, Myjak.

Wniosek nagły

posła Z. Skwarka i tow. w sprawie niesprawiedliwego udzielania koncesyj szynkarskich.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy udzielaniu szynkarskich koncesyj na czas od roku 1911 począwszy, względnie przy połączonym odwołaniu w dotyczących sprawach, postępował według intencji uchwał i opinii Rad gminnych.

Wnioskodawca:

Z. Skwarko.

Sandulak, Dumka, A. Staruch, T. Staruch, Winniczuk, Sodomora, Kurowiec, Bojko, Witos, Kiweluk, Lewicki, Krysowaty, Petruszewicz, Makuch, Hanczakowski.

Interpelacya

posła Dra Jana Makucha i tow. do Wys. c. k. Rządu w sprawie bezprawnego postępowania egzekutorów podatkowych M. Bartnickiego i J. Delonga z Jabłonowa.

W r. 1908 umarł w Kosmaczu, pow. peczeniżyńskiego hucuł Jan Berbenyczuk Hryć, pozostawiając 8-ro dzieci, między nimi Michała Berbenyczuka. Ze spadku po nim pozostałym wymierzyła władza podatkowa takse spadkową w wysokości 18 kor. jednak wspomnianemu Michałowi Berbenyczukowi niedoręczono żadnego wezwania zapłaty.

Dnia 23. września 1910 r. poszedł Michał Berbenyczuk, — Jana do sąsiedniej wsi Prokurzawa w sprawie jednego interesu i wtedy egzekutor podatkowy Michał Bartnicki i zastępca egzekutora Józef Delong, obaj z Jabłonowa w towarzystwie policyantów gminy Piotra Dzwonczuka, Andrzeja i Dymetra Kuszniczuka Oleksy z Kosmacza, napadli na jego dom w Kosmaczu (l. k. 328) rozbili kłódkę do komory i zabrali z komory dwie par spodni, wartości 8 kor., jedną guglę wartości 10 kor., jedną chustkę jedwabną = 10 kor. jedna para fartuszków = 6 kor., czarną chustkę = 2 kor., kapezury (rodzaj puńczoch) = 1 kor. i besahy (chodaki) = 10 kor. Zabrawszy te rzeczy, zostawili komorę otwartą, tak iż z tej przyczyny zginęło: trzewiki boksowe (nowe) = 12 kor nawleczone talary dla kobiet (10 sztuk) = 26 kor.. kulczyki złote = 12 kor. i dwa pierścionki złote = 40 kor.

Szkoda powstała głównie z tej przyczyny, że komorę ani nie zamknięto, ani nie oddano jej nikomu pod nadzór.

Również starali się wspomniani egzekutorzy wyważyć drzwi wiodące do chaty co im się jednak nie udało i dlatego wepchali oni przez otwór w ścianie drąg i przy pomocy tegoż, chcieli wydostać koc (liżnyk). Jednak i to im się nie po-

wiodło i tylko rozdarli obraz Jezusa Chrystusa na ścianie.

Zauważa się, że Michał Berbenczyk miał także zapłacić podatek gruntowy i w celu tym zafantowali ci sami egzekutorzy około dwa tygodnie przedtem, dwie kopice siana, należące do niego wartości 60 kor. -- nadto rozburzyli (stłukli) u niego dwie inne kopice siana wartości 100 kor. Kiedy później Michał Berbenczyk chciał zapłacić wszystkie zaległości to okazało się, że wynoszą wszystkie 53 koron, które on zapłacił.

Napad na chałupę Berbenczyka świadczy tylko prostą złość i dziką samowolę, na jaką sobie ci pankowie, wśród styranizowanej ludności pozwalają.

Dlatego zapytujemy Wys. ck. Rząd:

1) Czy znany jest mu ten fakt niesłychanej samowoli?

2) Czy zarządzi on to, co trzeba do ukarania wszystkich uczestników bezprawia?

3) Co zechce Wys. c. k. Rząd zarządzić, by cała szkoda, zrządzona tym bezprawiem pokrzywdzonemu hucułowi została wynagrodzona?

Interpelant:
Makuch.

Lewicki, Kiweluk, Kurowiec, A. Staruch, T. Staruch, Krysowaty, Korol, Dumka, Sandulak, Skwarko, Winniczuk, Sodomora, Petruszewicz, Szwed.

I n t e r p e l a c y a

posła Dr. Jana Makucha i tow. do Wysokiego c. k. Rządu krajowego w sprawie nadużyć wachmistrza Ludwika Konika z posterunku Winograd powiatu kołomyjskiego.

Do wiadomości podpisanych doszły następujące nadużycia, których dopuścił się wachmistrz żandarmeryi Ludwik Ko-

nik z posterunku Winograd, kołomyjskiego powiatu.

I. W czerwcu 1909 r. przyszedł Fihmon Semotiuk, sekretarz gminy Winograd do karczmy w Winogradzie. Tam zastał wachmistrza Konika razem z Semenem Demyniukom, wójtem Winogradu. Obydwaj pili wódkę i byli już dobrze podpici, mimo, że żandarm był w służbie.

Zobaczywszy Semoniuka zaczął żandarm na niego krzyczeć i przezywać różnemi nieprzyzwoitymi słowami — i nawet porwał się na niego karabinem i byłby go przebił, gdyby Demuniuk nie był go wstrzymał.

II. W listopadzie 1909 r. przyszedł ten wachmistrz, pijany do chaty wójta Semena Demuniuka. Na podwórzu, koło studni zastał chłopca sąsiedniego Stefana Nikipiańczuka, sługę Jana Maliszewskiego Rzucił się do niego Konik z krzykiem: „gdzie jest wójt“? Kiedy chłopiec, niewiedząc, gdzie jest wójt, milczał — zaczął go bić laską, tak że chłopiec zostawił konewkę i uciekł.

Świadkowie: Anna Demediuk żona Semena (żona wójta).

III. 1. sierpnia 1910 wybuchł w sąsiedniej wsi Chwaliboga, ogień. Wachmistrz Konik zamiast pełnić służbę przy ogniu, chodził po wsi, pił w karczmie i po wsi a następnie pijany zaczepiał niewinnych ludzi i w ten sposób przeszkadzał akcyi ratunkowej.

Świadkowie: Dymitr Palijczuk, Ilka i Mikołaj Dowhanik, Iwaniw obydwaj gospodarze z Chwaliboga.

podpisani zapytują:

Czy Wysoki c. k. Rząd krajowy raczy poczynić odpowiednie kroki, ażeby wachmistrz Ludwik Konik, był za swoje nadużycia pokarany.

Interpelant:
Makuch.

Sandulak, Lewicki, A. Staruch, T. Staruch, Krysowaty, Skwarko, Sodomora, Petruszewicz, Tracz, Kurowiec, Kiweluk, Winniczuk, Dumka, Szwed.

Marszałek oznajmia, że odczytane wnioski umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń; interpelacye zaś odstąpi p. Komisarzowi rządowemu, z wnioskami nagłymi postąpi regulaminowo

Marszałek udziela głosu p. Komisarzowi rządowemu celem dania odpowiedzi na interpelacye.

Przemawia p. Komisarz rządowy ek. Radca dworu Stanisław Grodzicki i odpowiada na interpelacye:

Pp. Witosa i tow. z dnia 31. stycznia 1910 w sprawie odroczenia lub darowania rat pożyczki udzielonej gminie Woli batowskiej.

Pp. Witosa i tow. z dnia 18. stycznia 1910 w sprawie konkurencyi parafialnej w Rozniatowie.

Pp. Krężła i tow. z dnia 31. stycznia 1910 w sprawie przejazdu przy stacyi Czarno,

Pp. Sandulaka i tow. z dnia 28. stycznia 1910 w sprawie gospodarki gminnej w Nadwórnej.

Pp. Kurowca i tow. z dnia 30. października 1908 w sprawie kreowania Sądu w Krasnej;

Pp. Kurowca i tow. z dnia 21. października 1909 w sprawie języka Starostwa w Dolinie;

Pp. Kurowca i tow. z dnia 4. lutego 1910 w sprawie niewydania drzewa St. Maznycze.

Pp. Lewickiego i tow. z dnia 12. stycznia 1910 w sprawie polowania gminnego w Rakowcu;

Pp. A. Starucha i tow. z dnia 17. lutego 1910 w sprawie regulacyi drogi Baliogród;

Pp. Makucha i tow. z dnia 4. lutego 1910 w sprawie wójta M. Wolskiego.

Pp. Kurowca i tow. z dnia 3. października 1909 w sprawie powiatowej Kasy chorych w Kałuszu.

Marszałek udziela głosu p. Bojce.

Przemawia p. Bojko i składa oświadczenie imieniem Klubu polskiego stronnictwa ludowego w sprawie sejmowej reformy wyborczej.

Marszałek udziela głosu p. Wasungowi.

Przemawia p. Wasung w sprawie niedania odpowiedzi przez c. k. Rząd na interpelacyę w przedmiocie kwatery dla nauczycielek ludowych.

Marszałek oznajmia, że Izba przystępuje do załatwienia wniosków nagłych.

Następuje wniosek nagły p. Lea i tow. w sprawie drożyzny.

Wniosek ten opiewa:

W n i o s e k n a g ł y

posła Lea i tow. w sprawie drożyzny.

Wysoki Sejmie

Wzmagająca się od dłuższego czasu w sposób zastraszający drożyzna mięsa oraz innych środków spożywczych, tudzież drożyzna mieszkań w całym kraju a przede wszystkim wśród ludności miejskiej przybiera rozmiarami swemi wszelkie znamiona groźnej klęski społecznej, dotykającej zwłaszcza najliczniejsze klasy robotnicze włościańskie, urzędnicze oraz w ogólności tych wszystkich, którzy żyjąc w skromnych warunkach pokrywają z dochodów swych zaledwie najkonieczniejsze potrzeby życiowe. Ponieważ zja-

wisko tak groźne powinno być wszechstronnie zbadane i wyświetlone celem obmyślenia środków zaradczych, gdy dalej w pierwszym rzędzie Wydział krajowy, rząd i ciała samorządne powołane są do podjęcia jak najenergiczniejszej akcji w tej w sprawie

podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy wybrać osobną komisję z 15 członków dla zbadania klęski drożyzny i obmyślenia środków zaradczych. Komisya ta złoży sprawozdanie i wnioski odpowiednie Sejmowi na bieżącej sesyi.

Wnioskodawca :
Leo.

Federowicz, Ciuchciński, Schätzel, Adam. Sare, Skarbek, Jabłoński, Maryewski, Jahl, Witkowski, Landau, Michałowski, Bandrowski, Kleski, Głębiński, Merunowicz, Thullie.

Przemawia p. Leo uzasadniając nagłość tego wniosku, a następnie sam wniosek.

Marszałek otwiera rozprawę nad nagłością tego wniosku.

Przemawia p. Adam.

Przemawia p. Stefczyk.

Izba uchwała bez rozprawy na wniosek sekretarza p. Urbańskiego zamknięcie rozprawy nad nagłością tego wniosku p. Lea.

Przemawia zapisany do głosu p. Landau.

Przemawia zapisany do głosu p. Petruszewicz.

Przemawia zapisany do głosu p. Bandrowski.

Przemawia p. Stefczyk dla sprostowania faktów.

Izba uchwała nagłość tego wniosku.

P. Leo wnosi o powiększenie liczby członków komisji do 21.

Po zamknięciu rozprawy Izba uchwała sam wniosek tj. wybór komisji złożonej z 21 członków.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie ustawy wodociągowej dla gminy m. Podgórze.

P. Bernadzikowski w zastępstwie sprawozdawcy p. Onyszkiewicza wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Przemawia p. Maryewski i wnosi o odesłanie tego sprawozdania do komisji gminnej.

Po zamknięciu rozprawy Izba uchwała przekazanie tego sprawozdania komisji gminnej.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie nadania nowozbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Horodence charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji sanitarnej.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek p. sprawozdawcy.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku p. Ada-

ma w sprawie zmiany art. 13. ust. kraj. z 25/5 Dz. u. kr. Nr. 49 o stosunkach prawnych nauczycieli.

Pierwsze czytanie wniosku p. Rutowskiego i tow. w sprawie projektu ustawy o zakładanie i utrzymanie szkół ludowych dla mniejszości narodowych.

Marszałek oznajmia, że z powodu nieobecności chwilowej w Izbie p. Adama, Izba przystępuje obecnie do dalszego punktu porządku dziennego, co się zaś tyczy wniosku p. Rutowskiego, to pierwsze czytanie tego wniosku odracza do następnego posiedzenia.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Halbana i tow. w sprawie odpowiedniego zastosowania przepisów podatkowych do producyi ropy.

Przemawia p. Halban uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji górniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Adama w sprawie zmiany art. 13. ust. kraj. z 25/5 1907. Dz. u. kr. Nr. 49 o stosunkach prawnych nauczycieli.

Przemawia p. Adam uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej, z poleceniem załatwienia w porozumieniu z komisją budżetową.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła So-

bolewskiego i tow. w sprawie zaopiekowania się ubogimi.

Przemawia p. Sobolewski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji administracyjnej z poleceniem załatwienia w porozumieniu z komisją budżetową.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej w przedmiocie petycyi nauczycieli i nauczycielek o przyznanie w drodze łaski dodatków pięcioletnich.

Sprawozdawca p. Bandrowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raszy uchwalić:

Petycye do l. 358, 359, 612, 822, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 042. 943, 957, 1.051, 1.077, 1.400, 1.418, 1.419, 1.507, 1.508, 1.558, 1.624, 1.627, 1.871, 1.997, 2.117, 2.234, 2.242, 2.243, 2.448, 3.267, 3 495, 3.616, 4.107, 4.176, 4.181, 4.813, 4.935, 4.943, 5.366, 5.494, 5.777 — odstępuje się Wydziałowi krajowemu z wezwaniem, aby je rozpatrzył w porozumieniu z Radą szkolną krajową i przedłożył na następnej sesji sprawozdanie wraz ze swymi wnioskami.

Przemawia p. Makuch.

Marszałek oznajmia, że ponieważ jest jeszcze kilku mowców zapisanych do głosu, a członkowie Izby pragną wziąć udział w pogrzebie ś. p. Maryi Konopnickiej, przeto przystąpi do zamknięcia posiedzenia, przedtem udziela głosu p. La-skowkiemu dla złożenia oświadczenia.

Przemawia p. Laskowski imieniem prawicy Sejmowej składa oświadczenie w sprawie jej stanowiska co do reformy wyborczej.

Marszałek zamyka posiedzenie, naczynając następne na dzień 12. października 1910 godzinę 11. przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 1 minut 30 po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

St. Henryk Badeni w. r.